

Література

1. *Кравченко В. В.* Аналіз хозяйственной деятельности в торговле / Кравченко В. В. — Минск: Выш.шк., 2003.- 653с.
2. Економічний аналіз/ За ред. М. Г. Чумаченко. — К.: КНЕУ, 2001. — 400с.
3. *Харитонова Е. В., Соломатин А. Н.* Економіка, аналіз і планування на підприємствах торгівлі: Навч. посіб. — П.: Пітер. Видавничий дім, 2009. — 560 с.

Панасейко С. М., канд. екон. наук, доц.
кафедри обліку і аудиту,
Панасейко І. М., канд. екон. наук, доц.
кафедри обліку і аудиту,
Дніпропетровський національний
університет ім. О. Гончара

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»

Комп'ютерні інформаційні системи стали невід'ємною частиною управління будь-яким підприємством, запорукою ефективного ведення сучасного бізнесу. Тому не випадково, що однією з професійних вимог вищої школи, яким повинен відповідати випускник, є володіння комп'ютерною технікою та відповідним програмним забезпеченням. При влаштуванні на роботу молоді спеціалісти також стикаються з необхідністю знання бухгалтерських комп'ютерних програм. Адже це є обов'язковою складовою компетенцій, які зазначаються у вакансіях бухгалтерів, економістів, фінансистів, що пропонуються роботодавцями.

Дисципліна «Інформаційні системи і технології бухгалтерського обліку» викладається на четвертому курсі підготовки студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Їй передують вивчення студентами дисциплін: «Інформатика», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Управлінський облік».

Найчастіше дисципліна «Інформаційні системи і технології бухгалтерського обліку» викладається на кафедрах, де вивчаються інформатика, комп'ютерна техніка, інформаційні технології. Тому у навчальних програмах переважна кількість годин відво-

диться саме роботі з бухгалтерською системою як з програмним продуктом — ознайомленню з основами роботи в Системі (управлінню об'єктами метаданих, списком констант, роботі з довідниками, документами, журналами, операціями, проводками, звітами), її технічними та системними характеристиками.

Не заперечуючи того, що при викладанні даної дисципліни не можна оминати технологічних питань, зазначимо, що при такому поданні навчального матеріалу не приділяється належна увага безпосередньо аспектам ведення бухгалтерського обліку з допомогою інформаційних систем і технологій. На нашу думку, основне навантаження має лягати саме на вивчення питань обліку різних об'єктів, зокрема, обліку необоротних активів, землі та земельних відносин, інвестицій, виробничих запасів та МШП, витрат виробництва, готової продукції, оплати праці, капіталу підприємства тощо.

На користь такого підходу свідчить і те, що в практичній діяльності бухгалтер зустрічається саме з питаннями ведення обліку, а не з обслуговуванням бухгалтерської програми. Крім того, кожен господарський засіб, джерело господарських засобів, господарський процес мають свої особливості відображення в обліку і потребують освоєння великого обсягу спеціального матеріалу. Тому сподіватися, що фахівець зможе бути однаково компетентним у питаннях автоматизованого обліку і обслуговування автоматизованої бухгалтерської системи, марно.

Практика впровадження комп'ютерних систем бухгалтерського обліку на підприємствах показує, що під час навчання бухгалтерів роботі з комп'ютерною інформаційною системою найбільша частина часу відводиться саме на персоніфіковане вивчення особливостей ведення конкретної ділянки обліку. Так, наприклад, бухгалтер із заробітної плати повинен оволодіти навичками введення та редагування тарифних розрядів, посад, підрозділів, штатного розпису, графіку роботи, розцінок, коефіцієнтів, надбавок, умов праці, видів розрахунків, нарахувань, утримань, ведення бухгалтерського обліку, ведення журналів, формування різних документів тощо.

Тому при викладенні дисципліни «Інформаційні системи і технології в обліку» слід приділяти більше уваги саме особливостям ведення бухгалтерського обліку на конкретних ділянках. Розкриваючи ту чи іншу тему, пов'язану з конкретною ділянкою обліку, часто доводиться проводити паралелі між журнальною та комп'ютерною формами обліку, розкривати особливості адаптації журнальної форми до комп'ютерної тощо.

Як показує багаторічний досвід навчання студентів, саме робота з бухгалтерською програмою суттєво допомагає студентам осмислити сам процес ведення обліку в цілому і окремих його частин. Адже в ході навчального процесу студенти повинні вирішувати певні проблеми при введенні інформації, заповненні довідників, обробці документів, формуванні звітів. Ввівши бухгалтерську інформацію, студент отримує заповнені бухгалтерські реєстри, форми фінансової звітності, виявляє помилки. Справляючи останні, студент працює з проводками, господарськими операціями, документами, тобто водночас охоплюючи весь процес ведення бухгалтерського обліку — від введення інформації до отримання підсумків, звітів. У результаті напрацьовується понятійний апарат, орієнтування у рахунках, синтетичному та аналітичному обліку, побудові звітності, проведенні аналізу.

Як показує досвід, досить ефективним є розв'язок студентами наскрізної задачі, яка охоплює максимальну кількість об'єктів обліку, що також формує в студента комплексне і системне уявлення про ведення обліку.

Негативним чинником, який суттєво погіршує навчальний процес, є те, що студенти не мають вдома необхідних бухгалтерських програм. Одним із варіантів вирішення даної проблеми є організація самостійної роботи студентів в комп'ютерних класах університету. Крім цього, на нашу думку, розробникам комп'ютерних систем бухгалтерського обліку доцільно було б створити навчальні версії не лише для комп'ютерних класів, але й для приватного користування студентами.

Автоматизацію бухгалтерського обліку умовно можна поділити на три рівні: облік на базі офісних пакетів (MS Office, OpenOffice тощо), облік на базі програмних продуктів для підприємств малого та середнього бізнесу та облік у складі корпоративних інформаційних систем для підприємств крупного бізнесу. Виходячи з цього, в Дніпропетровському національному університеті сформовано цикл дисциплін, що стосуються автоматизації обліку. Студенти спеціальності «Облік та аудит» після освоєння базових знань з комп'ютерної техніки та програмного забезпечення вивчають дисципліни: «Комп'ютерна обробка бухгалтерських документів» (автоматизація обліку на базі офісних пакетів), «Інформаційні системи і технології в обліку» (автоматизація обліку на основі програм для середнього та малого бізнесу: «1С:Підприємство», «Парус-Підприємство»), «Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті» (автоматизація обліку, аналізу та аудиту у складі корпоративних інформаційних систем

для підприємств крупного бізнесу). Така послідовність вивчення дисциплін дає можливість студентам комплексно оволодіти навичками автоматизації обліку, аналізу та аудиту. Студент після закінчення навчального закладу може на високому професійному рівні використовувати бухгалтерські комп'ютерні програми, розробляти свої елементарні програмні продукти, пропонувати для придбання і впроваджувати оптимальні варіанти бухгалтерського програмного забезпечення.

На сучасному етапі будь-який працівник економічної служби підприємства повинен не тільки приймати участь у обробці економічної інформації, вміти комплексно і оперативно проводити фінансовий аналіз, здійснювати планування діяльності підприємства, моніторинг різних об'єктів, але й працювати з даними бухгалтерського обліку, який є основною інформаційною базою прийняття управлінських рішень. Тому на нашу думку, дисципліну «Інформаційні системи і технології бухгалтерського обліку» необхідно викладати не тільки для студентів, що навчаються за спеціальністю «Облік і аудит», але й для студентів інших спеціальностей, зокрема, «Фінанси і кредит», «Економіка підприємства», «Маркетинг». Тим більше, що вивчення бухгалтерських комп'ютерних програм вважають за доцільне самі студенти.

Примаченко О. Л., канд. екон. наук, доц.
кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Вища освіта — це не тільки знання. В її основі лежить становлення, розвиток, самовдосконалення студента, майбутнього професіонала, фахівця своєї справи. Основне завдання вищої професійної освіти — формування людини, здатної застосовувати отримані знання в нових економічних умовах — умовах конкурентної ринкової економіки. І чимала заслуга в цьому викладача, а саме, його особистісних і професійних якостей.

В умовах мінливості соціально-економічного середовища, зростання потоків інформації сучасний викладач повинен бути гнучким. Він повинен показувати варіювання однієї і тієї ж думки в рі-